

СРБИЈА се и овог пролећа налази пред суштинском раскрсницом. Угрожена јој је државна територија, а истовремено са распуштеним парламентом и техничком владом улази у жестоку и, по свему судећи, прљаву кампању за ванредне парламентарне изборе. Војислав Коштуница, премијер у претходне две владе, лидер ДСС и носилац изборне листе коалиције ДСС-НС, дочекује гласање 11. маја са дубоким уверењем да ће се грађани определити за, како каже, државотворну и национално одговорну владу. Убеђен је и да ће грађани подржати Србију, што је и изборни слоган коалиције ДСС-НС. У ексклузивном разговору за "Новости", председник досадашње владе набраја листу циљева коалиције коју предводи на предстојећем одмеравању политичких снага:

- Четири циља која Србија мора да постигне, и које може да оствари само нова државотворана и национално одговорна влада, међусобно су повезана, неодвојива и сваки од тих циљева се мора истовремено остваривати. То су јасни принципи наше политике: Косово је Србија, улазак целовите Србије у ЕУ, стални економски развој и бољи живот грађана. И, наравно, беспштедна борба против корупције и криминала.

* Зар те циљеве није могла да постигне и досадашња влада? Да ли је због тога морала да падне?

- Досадашња влада је изгубила разлог постојања када је у једном пресудном тренутку престала да буде државотворна и национално одговорна. После 17. фебруара и проглашења једностране независности, развој догађаја ме је уверио да је немогуће и даље веровати ДС и Г 17 плус да су искрени у опредељењу и спремности да се доследно брани Косово. Зато сам и донео одлуку да се мандат врати народу и да грађани на изборима одлуче коме ће поверити државне и националне послове.

* Да ли су неки циљеви ваше политике у међусобном конфликту?

- Не. Морамо знати да влада која је неуспешна у остваривању било којег од ових суштинских циљева угрожава и остваривање свих осталих циљева. Србија економски не може да напредује, ако остане крња и раскомадана, а таква понижена не може ни у ЕУ. За све то је предуслов обрачун са криминалом и стварање правне државе.

* Први задатак вам је одбрана Косова, на коме се опет десио 17. март. Ко је режирао и ко је одговоран за сукобе у Косовској Митровици?

- Памтимо да је изворни 17. март 2004. године имао елементе режије јер је дошло до добро организованог и масовног покушаја да се Косово и Метохија етнички очисти од Срба. Пројекат није потпуно успео, а у њему су учествовали албански, али и инострани елементи. Радиле су све да се тај 17. март заборави. Неко је сада покушао да, опет, 17. марта испровоцира Србе, па да им припише оно што су албански екстремисти и њихови спољни ментори покушавали да им припишу истог дана пре четири године - да су тобоже Срби посегли за насиљем.

* Знате ли ко је заиста поново запалио фитиљ?

- То су учиниле међународне снаге. Очигледно је да је ситуација на Косову врло тешка и да постоје разумни и неразумни људи. Реаговање неког ко зна право стање на терену, као што је регионални координатор Унмика Џерард Галучи, који је поднео оставку, као и његова анализа сукоба у Косовској Митровици, најбоље говоре о позадини новог 17. марта.

* Постоји и кампања против дела Владе Србије и министра за КиМ Слободана Самарџића да су они иницијатори сукоба и да заправо хушкају Србе...

- Увек је, па и 17. марта 2004. године, било покушаја да се кривица пребаци на Србе. Ни тада, ни сада, ти покушаји нису успели и брзо су раскринкани. И у овом случају испливала је истина да је Унмик брутално посегаво за насиљем.

* И странке у Србији, па чак и ваши бивши коалициони партнери, уз критику прекомерне

силе Унмик-специјалаца, осуђују и насиље Срба...

- Када постоје странке, у оквиру нове коалиције Чанак, ДС и Г 17 плус, које тврде да својим очима виде да је Косово независно и да је колективно лудило тврдити да је Косово - Србија, разумљиво је да постоје и такви коментари и такве потпуно злонамерне оптужбе од тих странака.

* Има тумачења да су сукоби у Косовској Митровици у ствари битка за север Косова?

- Битка се води за цело Косово. Битка се води да се на делу докаже да је Косово неотуђиви део Србије и да ће у пуном и правом смислу бити враћено у уставни поредак Србије. Када су се заговорници независности суочили са тим да борба Србије против лажне државе неће бити сведена само на реченицу - Србија никада неће признати независно Косово - посегли су за демонстрирањем силе.

* Да ли међународна истрага под окриљем УН може да да неке резултате о догађајима у Косовској Митровици?

- Све чињенице са којима се располаже морају да изађу на видело. Те ствари се могу делимично и заташкати и није искључено да ће се све учинити да се избегне права истина - да је против народа употребљена брутална сила, снајперски меци и недозвољена муниција. Али, када је реч о 17. фебруару и проглашењу прве НАТО државе на свету, као и 17. марту и насиљу према Србима - најважнији је суд јавности.

* На шта конкретно мислите?

- Мислим на онај суд јавности који је осудио и САД и све земље које су посегле за признањем једностране независности Косова. Мислим на то што највећи део света није стао на страну те противправне одлуке. На то што више од 150 земаља у овом тренутку не признају независно Косово. На то што се у целом свету води озбиљна дебата о стварању ове фантомске творевине. На то што независни и компетентни међународни правници указују на погубност овог опасног преседана који може широм света посејати

нове лажне државе.

* Каква је реална снага таквог суда јавности?

- Тај суд је омогућио да убедљива већина држава чланица УН Србију призна у њеним легитимним међународним границама, и то је најбољи доказ да је овај суд због своје истинитости јачи од противправне одлуке да се прогласи једнострана независност. Ма колико САД политиком силе притискале државе да признају Косово, показује се да је истина јача од сваке лажи и сваке манипулације. После 17. фебруара, и 17. март ће показати да је Србија била у праву.

* Да ли је број земаља које су признале Косово испод очекивања промотера независности?

- Апсолутно и убедљиво је испод њихових очекивања. Тај број ће бити далеко мањи него број земаља које неће признати Косово. Посебно је важно да велике и многољудне земље - Русија, Кина и Индија неће признати противправну независност. И саме САД и европске земље које су "легле на руду" на одређен начин и полугласно признају да је Србија јача него што се то њима у једном тренутку учинило.

* Ова влада је пала на разликама око одбране Косова и наставку европских интеграција. Да ли ће народ на изборима да пресуди шта је од та два циља сада приоритет?

- И претходна влада је имала своје приоритете. Први приоритет и те, и будуће владе, и сваке владе на кугли земаљској, јесте да сачува територијални интегритет своје државе. Оног часа када једној влади није јасно да јој одбрана земље мора бити прва и најсветија дужност, таква влада мора одмах да врати мандат народу. Када сам видео колебање код својих бивших партнера и када ми је било јасно да им више не могу веровати, пресекао сам ствар. Сада реч има народ.

* У ДС и Г 17 плус сматрају да је влада пала јер је ДСС одустао од другог приоритета -

европских интеграција...

- Други приоритет јесу европске интеграције, Споразум о стабилизацији и придруживању и једног дана, у годинама које ће доћи, и чланство у ЕУ. Али, суштина је да први приоритет - очување Косова - не може и не сме бити доведен у питање никаквом трговином, уцењивањем, олакшицама, притисцима или трампом за убрзање европских интеграција. Једноставно, мора се гласно и јасно рећи да ће Србија цела наставити европске интеграције.

* Да ли ДСС и НС доводе у питање европске интеграције?

- Све парламентарне странке су се изјасниле за европске интеграције. Ако бисмо мерили конкретан учинак, могло би се испоставити да је ДСС понајвише допринео до сада учињеним позитивним корацима. Ми смо стара европска држава и стари европски народ и били смо европска држава када значајан број садашњих чланица ЕУ нису постојале као државе. Дакле, припадамо Европи, а не Латинској Америци или Азији. Зато је бесмислица говорити да било ко ко је разуман хоће да поставља некакав "берлински зид" око Србије. Говорити о самоизолацији је равно најпримитивнијој врсти пропагандног застрашивања грађана. Јесмо за сарадњу са ЕУ. Јесмо за економске и свеукупне односе са ЕУ, за наставак интеграција. И управо због тога морамо започети озбиљан разговор са ЕУ који је изостао после 17. фебруара.

* О чему конкретно морамо разговарати?

- Сваки споразум који би Србија и ЕУ требало да потпишу мора јасно да дефинише на којој државној територији важи тај међународни споразум. Ми морамо Бриселу изнети став Србије да је, сагласно међународном праву, Косово саставни и неотуђиви део територије наше земље, и да ми желимо да наставимо као целовита држава започете интеграције. Онда је на Бриселу да изнесе свој став, и то је незаобилазна ствар. Мора се разјаснити једно једноставно питање: да ли за Брисел Србија јесте Србија у међународно признатим границама, са својом јужном покрајином Косовом и Метохијом, или не. То мора да се разјасни.

* У ДС кажу да ЕУ није шалтер на којем се одређују границе Србије и да тражите

немогуће да бисте нашли изговор?

- Истина гласи да сваки споразум о стабилизацији и придруживању који је ЕУ потписала са државама које су приступале ЕУ има јасну одредбу о поштовању суверенитета, територијалног интегритета и међународно признатих граница тих држава. То је истина, ма шта говорили у ДС покушавајући да једну слабу политику допуне великом пропагандом. Питајте званичнике ЕУ да ли признају међународно признате границе Босне и Херцеговине, Македоније, Грузије или било које друге државе, и добићете одмах јасан одговор.

* Да ли ће се уопште потписивати ССП са ЕУ и наставити преговори са Бриселом док се не разјасни то питање, па колико год то трајало? - ЕУ је за сваку земљу имала јасан став по питању граница и Србија не може бити изузетак. Желимо да уђемо само као целовита држава у ЕУ, и то равноправно и на исти начин као и све остале државе и народи.

* ЕУ је посредно већ рекла да не види Србију као целовиту државу...

- ЕУ је прекршила Резолуцију 1244 и одлучила да пошаље мисију на Косово која треба да оживи мртви Ахтисаријев план о распарчавању Србије. Водеће државе ЕУ признале су ову лажну државу. Са друге стране, неке друге земље ЕУ кажу да неће никада признати независно Косово. И то је разлог да седнемо за сто, да трезвено и отворено потпуно рашчистимо то питање, пре него што наставимо даље.

* Председник Тадић је најавио да ће потписати ССП са ЕУ чим буде понуђен, спекулише се да би то могло да буде и у финишу предизборне кампање, крајем априла...

- ССП је парафиран и Влада је стала иза тог парафа. Он није споран јер говори о Србији у правим границама и указује на чињеницу да је на КиМ потребно међународно присуство по Резолуцији 1244. После тог парафа, дошло је до противправног проглашења једностране независности и поједине земље ЕУ признале су Косово, после чега је упућена мисија Еулекс. То су нови моменти и они су директно супротстављени парафираним ССП. Дакле, ЕУ која је парафирала споразум, истовремено га је и

погазила. Зато је на Бриселу да каже да ли поштује сваки члан ССП, па и онај да је Србија целовита држава са КиМ.

* Да ли је председник Републике овлашћен да потпише ССП? - По Уставу Србије само је Влада овлашћена да потписује такве споразуме. Претпостављам да ће председник Републике поштовати Устав и да је он то више метафорично рекао. С друге стране, уколико би се без претходног и озбиљног разговора са Бриселом и разјашњења свих спорних питања потписао ССП, онда би то заправо био покушај посредног одобравања 17. фебруара и стварања прве НАТО државе на свету. Верујем да у Скупштини Србије не би било већине за ратификацију таквог споразума.

* Хоће ли се на питању - иде ли Србија ка ЕУ и пре него што се Брисел изјасни о њеним границама или не - формирати и постизборне коалиције у Србији?

- То је важно, суштинско питање за будућност Србије. Зато ће оно бити предмет расправе током изборне кампање и, наравно, незаобилазно питање после избора.

* Пошто сте изгубили поверење у ДС, сматрате ли да би победом коалиције коју предводе на изборима била угрожена одбрана Косова?

- Састав њихове предизборне коалиције код мене изазива озбиљну забринутост.

* Значи, сада сте још даље од ДС?

- Та нова коалиција, Чанак - ДС - Г 17 плус, унела је нове елементе у наше суштинско неслагање и још више потврдила наше неповерење у искреност њихове политике. Јасне су и упечатљиве изјаве да они верују својим очима да је Косово независно, а кажу и да је колективно лудило говорити да је Косово Србија. Мислим да је много грађана забринуто због ове нове политике.

* Али, и у ДС кажу да никада неће признати Косово?

- Није довољно да се понавља та фраза. Као и фраза да за Србију Европа нема алтернативу. То су празне паролe којима недостају садржај и реална дела. Данас су Чанак и Г 17 плус гаранте да та коалиција неће признати Косово. Ко у то може да поверује. Довољно је замислити где би Србија била у овом тренутку да је ова коалиција водила Србију претходних година. Како тврде да ће данас бранити Косово, тако ће сутра бранити Војводину и сваки други део наше државе.

* Из ДС оптужују ДСС да политиком самоизолације слаби и државу и нашу одбрану Косова?

- Пробајте да у неком речнику пронађете одредницу о самоизолацији неке државе. Брзо ћете се уверити да тако нешто у досадашњој историји није забележено. То је изум који су патентирале маркетиншке агенције наших бивших партнера.

* Прети ли Србији изолација од других земаља?

- То је немогуће. Потпуно сам сигуран да је искључена свака, и најмања могућност да се Србија кажњава изолацијом само зато што се бори за поштовање међународног права.

* А застој страних инвестиција?

- Страни инвеститори су показали потпуно поверење у Србију и они који су овде већ уложили свој капитал знају да је Србија најбоље место за улагање у региону. Кључни интерес Србије је да се снажно економски развија и неопходно је уложити још већи напор како бисмо подигли ниво страних инвестиција, јер нам је то важно и за бољи живот грађана и за одбрану Косова.

* Како гледате на оцене да Србија 11. маја бира два стратешка пута и да је реч о својеврсном референдуму?

- ДСС је пре месец дана понудио прави референдум да грађани реше да ли Србија иде цела или преполовљена у ЕУ. Како смо предложили референдум, тако га је ДС истог тренутка одбацила. А нема правога и озбиљног демократског референдума уколико све парламентарне странке немају консензус о његовом одржавању. Толико о референдуму.

* Ипак, ствара се атмосфера да су ово опет избори или - или...

- Ови избори су веома важни јер се поставља питање да ли ће Србија добити државотворну и национално одговорну владу која ће бити спремна да се бори за четири важна циља о којима смо говорили. Или ће грађани изабрати власт која ће бити спремна да одбрану државне целовитости гурне у страну и да каже: хајде да уђемо у Европу, а да се после у тој Европи боримо за Косово, кога ћемо се најпре одрећи. У том смислу ови избори јесу од изузетне важности.

* Пласирана је и теза да Србија бира између прошлости и будућности?

- Та теза ме подсећа на пропаганду власти деведесетих година. Они су посезали за том крајње поједностављеном сликом. Тада су постојале снаге хаоса и безумља и они који се њима супротстављају. Сада опет видимо да демократске снаге у Србији користе исти речник који смо некада заједно осуђивали.

* Сматрате ли да ће се нова влада тешко формирати када готово да нико ни са ким неће?

- Решење за скупштинску већину и владу која ће произаћи из те већине биће, верујем, засновано на принципима који дефинишу најкрупнија државна питања и одређују будућност Србије.

* Већ вас у јавности гурају ка радикалима, а и радикали најављују могућност коалиције са вама...

- Србији је потребна државотворна и национално одговорна влада која ће моћи истовремено да остварује наведене суштинске циљеве. С правом се одбрана Косова помиње као први и најтежи циљ. После избора отвориће се разговор о овим најважнијим питањима из кога ће се изродити и нова државна власт. Бавити се сада било каквим прогнозама, спекулацијама и лицитирањима не делује превише озбиљно.

*

Поставимо питање овако - да ли вам је тренутно ближи Томислав Николић или Борис Тадић?

- Учествовао сам у изградњи националне политике и стварања општег консензуса који смо постигли приликом доношења Устава на референдуму, који потврђује да је Косово саставни део Србије. Ту политику смо потврђивали скупштинским резолуцијама, и она је била широко прихваћена. Уверен сам да је та политика дала историјски резултат, и ту пре свега мислим на чињеницу да је, заједничком политиком са Русијом, спречено да СБ усвоји Ахтисаријев план, што би представљало легализацију стварање НАТО државе на тлу Србије. Та политика представља чврст залог за сваку будућу Владу да се бори за право и правду Србије.

НЕМА МИРНОГ СНА ЗА БЕГУНЦЕ

* МОГУ ли хашки оптуженици мирно да спавају до формирања нове владе? - Ако нека држава доприноси миру и стабилности у региону то је Србија. Ако постоји држава која је чак и претерано уздржана на неправде које јој се стално изнова наносе, то је Србија. Тако је и са сарадњом са Хагом. Позиција Србије је потпуно чиста и ми ћемо наставити да испуњавамо све своје међународне обавезе. То што други не поштују међународно право није разлог да га ми не поштујемо. Залажемо се за поштовање свих међународних докумената, а то очекујемо и од других. Залажемо се за поштовање Дејтонског споразума, али тражимо да се поштује и Резолуција 1244.

НИЈЕ МИ ВАЖНА ФУНКЦИЈА

* ЈЕСТЕ ли лично спремни да опет будете председник Владе? - Три пута сам преузимао одговорност, једном као председник државе и два пута као председник Владе. Два пута сам добровољно силазио са власти. Дакле, реч је о принципу да преузимам одговорност ако могу да остварујем политику која је у интересу земље и грађана. У сваком случају, одбраном Косова се бавим свих ових година, и то не само институционално са позиције председника Владе. Са аргументима којима располажемо и са уверењем да је то најјаче оружје које Србија има, ту борбу ћу наставити и даље, без обзира у којој улози се будем налазио.

БРЗИНА

* УСПЕВАТЕ ли да, у међувремену, држите Владу на окупу? - Закон је решио како ради техничка влада. За земљу је важно да што пре добије нову владу.

"БОНДСТИЛ" ЈЕ У ПИТАЊУ

* БИВШИ коалициони партнери оспоравају и енергетски споразум са Русијом... - Нажалост, они оспоравају и концесију о изградњи аутопута и енергетски споразум. Они, дакле, с једне стране, доводе у питање споразуме који обезбеђују држави економски развој и дугорочну енергетску стабилност, а са друге стране, нико од њих не доводи у питање једну другу инвестицију - базу "Бондстил" на Косову. Та инвестиција вредна више од 450 милиона долара представља темељ стварања прве НАТО државе на свету. То је невероватно - прва инвестиција им је неповољна, а ову другу нико од њих не сме ни да помене.

(Вечерње новости)